

blendle.com

De rekening gaat toch weer naar de burger

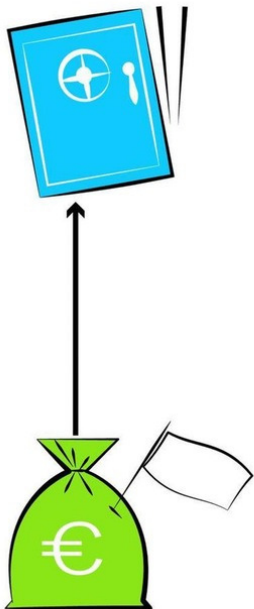
DOOR JEROEN ZUALLAERT, FOTO'S DIETER TELEMANS

Analyse: crisis rond Italiaanse bank

Acht jaar na de kredietcrisis is Europa terug bij af: opnieuw dreigt een bank, Monte dei Paschi di Siena, gered te moeten worden met belastinggeld. Het einde van too big to fail blijkt een illusie.

BAIL-OUT

- 1** ECB constateert dat bank X om dreigt te vallen

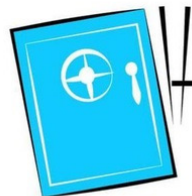

- 2** Overheid redt met belastinggeld

091216 © de Volkskrant

BAIL-IN

- 1** ECB constateert dat bank X om dreigt te vallen

- 2** Europa beoordeelt: Staat de financiële stabiliteit op het spel?
3A Bail-in: aandeelhouders, schuldeisers en grote spaarders moeten hun verlies nemen

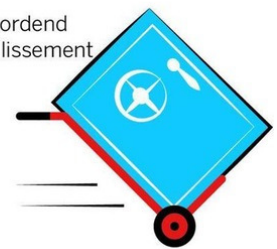

- 4** De bank wordt gered met geld uit een door alle banken samen gefinancierd fonds

NEE

- 3B** Geordend faillissement

Terwijl in Italië de bankencrisis opvlamt, staan de mannen en vrouwen van de Treurenberg in Brussel machteloos langs de zijlijn. Hier, op nummer 22, huist sinds kort de 'Single Resolution Board'. Het in theorie oppermachtige Europese agentschap moet banken in nood afwikkelen. Liefst op zo'n manier dat de schade voor de schatkist 'minimaal' is, zoals het in zijn eigen missie heet. Maar ondanks een fors opgetuigde organisatie, een Italiaanse kredietinstelling die aan de rand van de afgrond staat en een dreigende terugkeer van de eurocrisis, speelt de Raad vooralsnog geen (zichtbare) rol van betekenis.

Op papier ziet het er prachtig uit, die Europese bankenunie, uit de grond gestampt zodat lidstaten geen falende banken meer hoeven te redden (bail-out). Niet de Europese burgers, maar de directe belanghebbenden van een bank moeten bloeden als het mis gaat, een bail-in. De aandeelhouders, schuldeisers en grote spaarders van banken in nood worden geschoren.

De crisis rond de oudste bank ter wereld, Monte dei Paschi di Siena, vormt de eerste test voor het nieuwe

bankenregime. En alles wijst erop dat die desastreus uitpakt.

Crisis Italiaanse bank vormt eerste serieuze test voor nieuw bankenregime

'Wat de Italiaanse regering ook van plan is, er gaat hoe dan ook afgeweken worden van de regels', zegt Harald Benink, hoogleraar banken aan de Universiteit van Tilburg. Italië tracht al maandenlang op alle mogelijke manieren een bail-in te dwarsbomen. Rome vreest oproer, omdat de schuldeisers van de bank veelal kleine beleggers zijn.

De oplossing was een privaat reddingsplan, maar dat is op losse schroeven komen te staan door het verloren referendum van zondag en het aftreden van premier Renzi. De politieke onzekerheid schrikt potentiële investeerders in het reddingsplan, waaronder Qatar, af.

Woensdag eiste Italië meer tijd, tot halverwege januari, om de particuliere deal alsnog rond te krijgen. Volgens menigeen is dat uitstel van de executie. Een publieke kapitaalinjectie zou onvermijdelijk zijn. Dat geld komt dan óf van de Italiaanse overheid, óf uit het Europese Stabiliteits Mechanisme. Het gevolg: weer dreigt er belastinggeld naar falende banken te gaan. Alsof er sinds 2008 niks veranderd is.

Veel economen voorspelden het al. Hun voornaamste bezwaar tegen de bankenunie was vanaf het begin dat er te veel uitzonderingen mogelijk zijn. Zo kan een overheid zich beroepen op exceptionele omstandigheden. Dat is waar Italië op lijkt aan te sturen. In dat geval is een extra kapitaalinjectie voor de banken wél toegestaan, zonder dat het officiële resolutiemechanisme in werking treedt.

Natuurlijk laat Europa dat niet zomaar gebeuren, maar het resultaat is hoe dan ook dat de bankenunie faalt. In plaats van een soepel, onpartijdig mechanisme zien we ook dezer dagen weer het Europese handjeklap.

Het huidige financiële systeem zal nooit helemaal zonder bail-outs kunnen, concludeert econoom Ivo Arnold, verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het is de bittere realiteit. En niet alleen omdat de baten van het plukken van belanghebbenden zelden opwegen tegen de kosten van een bankroet. 'Het laten bloeden van de schuldeisers is een geschikt instrument zolang het om één bank gaat', legt Arnold uit. 'Een rotte appel dus. Maar zodra er systeemrisico is, moet je hiermee oppassen. Voor je het weet wakker je de onrust alleen maar verder aan.'

Het probleem is dat elk land zal claimen dat niet alleen de bank in nood, maar het hele financiële stelsel op het spel staat. Ziedaar het moeras waarin Italië en Europa zijn terechtgekomen.

Onnodig, oordeelt Benink. Er waren de afgelopen jaren volgens hem meer dan genoeg kansen om deze bankencrisis al in de kiem te smoren: 'In 2014 is het banktoezicht naar de Europese Centrale Bank in Frankfurt verhuisd. Toen zijn er uitgebreide stresstesten gedaan, waarbij duidelijk werd dat de Italiaanse banken miljarden extra kapitaal nodig hebben. Zo ook deze zomer: Monte dei Paschi di Siena kwam eruit rollen als zwakste bank van Europa. Maar doorpakken, ho maar. Er heerst een enorme druk om niet de

daad bij het woord te voegen.'

Too big to fail blijkt springlevend. De vrachtladingen aan nieuwe regels veranderen daar niets aan. Toch vinden de experts het te vroeg om samen met Monte dei Paschi di Siena ook de Europese bankenunie met zijn bail-in bij het vuilnis te zetten. Ivo Arnold hoopt dat Europa, in ruil voor groen licht voor herkapitalisatie, Italië kan dwingen alsnog werk te maken van de sanering van zijn banken. Die zijn simpelweg te groot voor het land.

Benink vindt dat bij een bail-in elke bespaarde miljard er één is. De schuldeisers van een falende bank kunnen volgens de nieuwe regels tot 8 procent van de balans worden aangeslagen. Bij een grote bank met een balans van 1000 miljard euro gaat het dus om maximaal 80 miljard. 'Dat dekt misschien niet altijd alle schade', geeft Benink toe, 'maar de burger is in elk geval heel wat minder geld kwijt'.

Dit stuk las je voor € 0,25 via Blendle. Viel het tegen? [Vraag je geld terug](#).

--	--	--	--	--